

ಸಂಪುಟ ೬

ಜೂನ್ ೧೯೪೭

ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಹಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂನದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಡಕ್ಕೆ ಏನು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದಂತೆ.

ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ (ದಖನ್) ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಹದಾರಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಜೂನ್ ಒಂದನೇ ಶಾರೀಖಿನ ದಿನ ಕೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಂತೆ.

ಭಾರತ ಸೈನ್ಯವು ವಿಭಜನೆಯಾದರೆ—
ಮುಂದಕ್ಕೆ “ಮಹಾಭಾರತ” ಖಂಡಿತ ಎನ್ನಬಹುದೇ ?

ನಿಗ್ರೋ ಒಬ್ಬನ ಚಮ್ಮ ಸುಲಿದ ೨೭ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ೨೬ ಮಂದಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದರಂತೆ.

—ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇಂತಹ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಸಿಂಧ್‌ನಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ—
ಜೂನ್ ೨ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ
ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಧನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಓದುಗರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ನೀಳ್ಗಾದಂಬರಿ
ಬರೆದಿದ್ದಾರಂತೆ

— ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ಓದಿ ಅನುಭವಿಸಿರ
ಬೇಕಂತೆ.

ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟ್ ಬೇಟೆನ್ನರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುವರೆ ? - ಪತ್ರಿಕೆಯ
ಶಿರೋನಾಮೆ.

— ಇರೋ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಜನ ವೈಸರಾಯ ಪದವಿ ಪಡೆಯಲಿ
ಎಂದೆ ?

ಕಾಲೇಜಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವರು, ಇನ್ನು
ಮೇಲೆ ಆ ತಿಂಗಳನ್ನು 'ಶೇಕಡಾ' ತಿಂಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ
ಇತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಸುದ್ದಿಗಳು.

“ಜಿನ್ನಾರವರ ಕಾರಿಡಾರ್ ಕೇಳಿಕೆ”

“ನಿಮ್ಮ ಪಿತ್ತರಸವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ”

ಆಗಾಖಾನ್‌ರವರ ನಿಧಿಯ ಹಣ ಮುಳುಗಿ ಹೋಯ್ತಂತೆ.

— ಓಹೋ ! ಇವರೂ ನಮ್ಮೊರನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೪ರಂತೆ (ತಿಂಗಳಿಗೆ) ಹಣ
ಇಟ್ಟಿದ್ದರೋ ?

ತೊವ್ವೆ ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿರಬೇಕು (ಸಲಹೆ)

— ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕದವನು ಹಾರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಉರಿಗಾಳು

ಉತ್ತರದೇಶದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸು ತ್ತಾರಂತೆ ....ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಹನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ ಸಂಸಾರಗಳೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗು ವುದಕ್ಕೆ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ.

* * * * *

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು :—ಕಮಿಷನರ್, ಡೆಪ್ಪಿ ಕಮಿಷನರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್, ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ಏಕೆ ಬಂತು ?

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ : ಅವರು ಕಮಿಷನ್ ಹೊಡೆಯುವುದರಿಂದ.

* * * * *

“S S L C ಮತ್ತು Inter ಪಾಸಾದ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಸುಖವಾಗಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ” (ಭಾಷಣ).....ಹೌದು! ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕಿ ದರೆ ತಾನೆ ?

* * * * *

ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳೂ ಹೊಡೆಲಿರುವ ಮುಷ್ಕ ರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರ ಪೂರ್ಣಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆಯಂತೆ.

* * * * *

“ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಏರ್ಪಾಟಾಗುತ್ತಿದೆ” (ಸುದ್ದಿ).....ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ, ಅಂದರೆ, ಇದು.

* * * * *

“ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೆ !” ಎಂದು ಏಕೆ ಸಂಬೋಧಿಸಿದಿರಿ, ಮಹಿಳೆಯರನ್ನ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ?.... “ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ನನಗೆ ಮದುವೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ !”

* * * * *

ಚೌಕಚೌಕದಲ್ಲೂ ರೇಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಕೂಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ತಲೆ ನೋವು ಔಷಧಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರು ಬಂದಿದೆ.

* * * * *

ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ವಲಸೆಹೋಗಬೇಕಾದವರ ಸೆಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಊರುಗಳಲ್ಲೂ ಆಗಲೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವರಂತೆ.....ಯಾರು ?

* * * *

ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಯಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಗರದ ಹಾಲುಮಾರುವವರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಠರಾವು ಮಾಡಿರುವರಂತೆ.

* * * *

ಅಮೇರಿಕಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ನೀಗ್ರೊ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಿಳಿ ಮುಖಂಡರೂ, ದ. ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಭಾರತೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಿಳಿ ಮುಖಂಡರೂ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪೆಂಜಾಬ್ ವಾಯವ್ಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿದೆಯಂತೆ.

* * * *

ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ, “ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಹಲವು ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯಗಳೂ ಆದುವು. ” (ಕ. ನುಡಿ).....ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ, ಅವು ನಿರ್ಣಯಗಳೇ ಆದುವು.

* * * *

“ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘ ”ದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ‘ ಸಂಯುಕ್ತ ’ ಎಂಬುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಟ್ರೂಮನ್‌ರವರು ಇನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲವಂತೆ .... ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಅದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

* * * *

“ ತರುಣರ ಸಿನಿಮಾ ಹುಚ್ಚನ್ನು ಸಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ”.....ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು “ ಅಮೋಘ ಚಿತ್ರ ”ವನ್ನು ನೋಡಿ, ಬರಲಿ.

* * * *

“ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೌದೆಗೆ ಹೋದವನನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ಕಾಳು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ತಂದರು ” (ಪತ್ರಿಕೆ)

* * * *

ಜೂನ್ ೩ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ‘ ಖಂಡಿತ ’ವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

* * * *

— ೦ —

≡ ಮನೆ ರಿಪೇರಿ ≡

—o—

ನಮ್ಮ ಬೀದಿ ಮನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಸಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಚಂದ ಕಾಣಲು ಎಲ್ಲರೂ ರಿಪೇರಿಮಾಡಿ ರಮಾರಮಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳೇಮನೆ ಯಾದ ನಮ್ಮದನ್ನೂ ಹೊಸ ನಮೂನೆಯದನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಖುಷಿ ನಮಗೂ ಹತ್ತಿತು. ನಾವೂ ಒಬ್ಬ ಭಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕಂಡು ಕೈ ಮುಗಿದು 'ಸ್ವಾಮಿ! ನಮಗೂ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿಕೊಡಿ' ಅಂದೆವು. ಆತ ಅರಿತ ನುತರಿ ಮೇಸ್ತ್ರಿ. ಹಣವನ್ನು ನೀರಿನಂತೆ ಚೆಲ್ಲಬಲ್ಲ ಶಿಲ್ಪಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಲು ನಿಧಾನಿ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹೀನಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಬೀದಿಬೀದಿಗೇನೇ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸ ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕವರು ನೀವು, ನಾನಲ್ಲ! ನಿಮ್ಮ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯದಂತೆ ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಲು ನಾನು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಎಂದರು.

ತಾತ ಹೇಳಿದ, "ಇದು ಶುದ್ಧ ಹುಚ್ಚು! ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಮನೆಯನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದೆಂದರೇನು? ಒಂದು ಇಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲಾಡಿಸ ಕೂಡದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಾನು ಹತ್ತಲಾರೆ". ತಾತನ ತಮ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯೇ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ. ಅವರು "ಎನ್ನ ಕಾಲೇ ಕಂಬ, ದೇಹವೇ ದೇಗುಲ, ಶಿರವೇ ಹೊನ್ನ ಕಳಸವಣ್ಣಾ! ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ! ಕೇಳಯ್ಯ! ಸ್ಥಾವರಕ್ಕಳಿವುಂಟು! ಜಂಗಮಕ್ಕಳಿವಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಇಂಜಿನಿಯರು ಅದನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಂಡರು. ನಮ್ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಕಿರಿದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ, ಹಿರಿದಾಗಿ ಬಾಳು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ. 'ಮನೆಗೊಂದು ಮುದಿಗೊರಡು ನಾನು ಸಾಯು ವತನಕ ಹೀಗೆಯೇ ಇರಲಿ! ಆಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮನೆ ಯನ್ನೇ ಕೆಡವಿ' ಎಂದರು. ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೂ ಮಹಡಿ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇವರ ಮನೆ, ಬೃಂದಾವನ, ಇವುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮನೆ ಮುಂದೊಂದು ಬಾವಿ, ಹಿಂದೊಂದು ಬಾವಿ, ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಉದ್ದಕಂಬಿ, ಅಡ್ಡಕಂಬಿ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಟ್ಟ ಇವು ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ಹಟ ಹಿಡಿದಳು. ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಮಹಡಿ ಬೇಕೇಬೇಕು ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿದ. ಅವನೂ, ಅವನ ಹೆಂಡತೀನೂ ಅಲ್ಲೇ ಸದಾ ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಹಡಿ ಮೆಟ್ಟಲೇ ಇರಕೂಡದು. ಆಹಾರ ಸಾನೀಯ ಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ರವಾನಿಸಬೇಕು, ಇತ್ಯಾದಿ ಅವನು ಕೇಳಿದ. ಅತ್ತಿಗೆಗಂತೂ ಮಹಡಿಯನ್ನೇ ಮೀಸಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಂತೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಕೆಳಗಿನ ರೂಮು ಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರಕೂಡದಂತೆ. "ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರವೇ ಬೇರೆ, ನಮ್ಮ

ಭಾಷೆಯೇ ಇಂಗ್ಲೀಷು, ನಮ್ಮ ಉಡುಪೇ ವಿದೇಶೀ ಅಂತ ಅವಳ ವಾದ. ಕೆಟ್ಟವಿ
ಗೊಂದು ಲತಾಗೃಹವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಅಂತಾನೆ. ನಮ್ಮಕ್ಕನಿಗೆ ಎರಡು ರೂಮುಗಳಾ
ದರೂ ಬೇಕೇಬೇಕು ಅಂತಾಳೆ. ಒಂದು ಅವಳಿಗೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಅವಳ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ.
ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ಹೊರಗಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಾಗಿಲು! ನನಗಿನ್ನೇನೂ ಬೇಡ, ಮಳೆಗಿಳಿ
ಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿನ್‌ಟನ್ ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ ಒಂದು ಭಾರಿ
ಹಾಲ್ ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದೆ. ಅಡಿಗೆಯವನು ಹೇಳಿದ 'ಸ್ವಾಮಿ,
ಅಡಿಗೆಮನೆ ಮನೆಯ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಇರಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿತೀರ್ಥ ಬೇಕಾ
ದರೂ ಕೈಚಾಚಿದರೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು' ಅಂದ ಇಂಜನಿಯರು ಅದನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಂಡರು.
ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಆಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ಅವನ ಸಲಹೆಗಳು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಎಂದರು.
ಅವನು ಬಾಗಿಲು ಕೆಟಕಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ಒಳಗೆ ಧೂಳು ತುಂಬುತ್ತೆ ಅಂದ. ತನಗೂ
ತನ್ನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮನೆಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಔಮಾನ, ಬಂಗಲೆ ಮುಂದುಗಡೇನೆ
ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ್ದಂಗೆ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಒಂದು ತಾರ್ಸಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಿ ಬುದ್ದಿ
ಅಂದ. ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳೇಮನೆ ರಿಪೇರಿ ಆಗಬೇಕು, ಬೀದೀಲಿ ಹೋ
ಗೋರುಬರೋರು, ಎಲಾ, ಇವನೇ! ಎಂದು ಮನೆ ನೋಡಿ ನಗಬಾರದು, ಖರ್ಚಿಷ್ಟಾ
ದರೂ ಆಗಲಿ ಅನ್ನುವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಂಜನಿಯರು ನಮ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆಯನ್ನೇ
ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರು. 'ಯಾಕೊ ನಿಮ್ಮ ಸೊಸೆ' ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ
'ಹೌದು! ಅವಳು ಐದು ತಿಂಗಳ ಬಸುರಿ' ಅಂದರು. 'ಸರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ
ಮೊಮ್ಮಗು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ....ನಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ಮಾಡೋಣ
ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಆಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಈ ಮನೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಲಹೆ
ಗಳೇನು? ಎದುರು ಮನೆಯವರ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗದೆ ಇರೋಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ
ಮುಂಭಾಗ ಇರಬೇಡವೆ? ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಚೀಟಿ ಅಂಟಿಸಬಹುದಾದ
ಸಿನಿಮ ಕಂಪನಿಯವರ ಅಭಿಮತವೇನು? ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟುಗಲದ ಕಾಂಪೌಂಡ್‌ಗೋಡೆ
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ
ಮೊಮ್ಮಗನು ಮಾತನಾಡಲು ಕಲಿತೀತು!....ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿತೋರುವಂತಹ ಒಂದು
ಪ್ಲಾನನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಶಹಭಾಸ್‌ಗಿರಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರು
ಹೊರಬಿದ್ದರು.

— ೧ —

“ ಹಗಲು ಇರುಳು ನಾನು ಕಾದ ಸವಿಯ ಹಣ್ಣು ತಿರುಳನು
ಸುಲಿದು ತಿಂಬರಲಾ ಜನರು ಬಗೆಯುತ್ತೆನ್ನ ಕರುಳನು !
ಹಾಳು ಜನರು ಕಾಲನಿಡಲಿ ! ಕೈಯ್ಯೆಕೊಡುವೆ ” ನೆನ್ನುತ
ಬಾಳ್ವೆಹಣ್ಣು ಸಿಪ್ಪೆಯಿಹುದು ರೋಡಿನೊಳೇ ಕಾಯುತ !

— ಕಚಕುಳಿ

ಬಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಬಟ್ಟೆಲು

“ ಮೇಲಿನ ಬುಗುಟು, ಕೆಳಗಿನ ಪೀಠ — ಎರಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಸಾರ್ ”

ಮಾಸ್ತರು

—o—

ಸೊಕ್ಕಿನಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಶಿಷ್ಯರಾ ಕೂಟದಲಿ
ನಾವು ಗುರು ನಿಮಗೆಂದು ನುಡಿದ ಬಲವಿಲ್ಲ !
ಸರ್ಕಾರ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ನೂಕಿದಾ ಕಡೆ ಬಿದ್ದು
ಯಾವ ಮಂಕೋ ಕವಿದು ಹುದುಗಿರುವರಲ್ಲ ?
ಹರಕು ಮೈಯೊಳಗೆಲ್ಲ ರೊಕ್ಕ ಕೈಯೊಳಗೆಲ್ಲ
ಎರಡು ದಶಕವ ನೆಚ್ಚಿ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟರಲ್ಲ !
ಮಿಕ್ಕ ಶಾಖೆಯರೆಲ್ಲ ಮುಂದು ಮುಂದಾಗಿರಲು
ನಮ್ಮ ಗುರುವೊಬ್ಬನೇ ಕೊರಗಿರುವನಲ್ಲ !
ಸುಮ್ಮನವ ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಇನ್ನು ಕೂಡುವನೆ ?
ಕಿರಿಯ ಹೆಸರನು ತೊಡೆದು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವನೆ ?
ಸುಖದ ಸವಿಸಿರಿ ಉಂಡು ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವನೆ ?
ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬೆಳಕಿನಲಿ ದಾರಿ ತೋರುವನೆ ?

ಟಿ.ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ

(ಶೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಯವರ ಕವನವನ್ನನುಸರಿಸಿ)

—o—

ರೈಲ್ವೆ ಸೂಚನೆಗಳು

(ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡಲಿ—ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಲಿ)

೧. “ Third class waiting room ” ಎಂತ ಹಾಕಿರುವ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ “room” ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಅಳಿಸಿ, ಅದರ ಬದಲು “space” ಅಥವಾ “sty” ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳ ವೈಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು.

೨. “ First class gentlemen’s waiting room ” “Second class gentlemen’s waiting room” “ First class ladies waiting room” “Second class ladies waiting room” ಎಂಬ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಎತ್ತರ, ನಿಲುವು, ಆಕಾರ, ಸುತ್ತಳತೆ, ತೂಕ, ಬಣ್ಣ, ಒನವು, ಚೆಲುವು, ವೈಯ್ಯಾರ ಉಳ್ಳವರು ಯಾವ ಯಾವ “class” ನವರು ಎಂದು ವಿವರಿಸುವ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನೂ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಸದರಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು “Gentlemen’s First class waiting room” “ Ladies First class waiting room” ಎಂದು ತಿದ್ದಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೩. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ “ To seat..... passengers” ಎಂತ ಹಾಕಿರುವ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರಿಕ್ತು ಸುಟ್ಟು ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬೋರ್ಡ್‌ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು:—

“to seat...(ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾಲ್ಕರಷ್ಟು) passengers

To stand... (ಮೇಲಿನದರ ಎರಡರಷ್ಟು) ..passengers.

To sit (ಮೊದಲಿನವರ ಸಾಲ್ಕರ ಒಂದು ಭಾಗ) on doors and windows.

To stand...(ಎರಡನೆಯದರಷ್ಟು)passengers on foot board
The Rest to manage howsoever they can”

೪. ಹಾಲಿ ಇರುವ ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಜನರು ಓಡಾಡಲು ಸರಾಗವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕದು ಮಾಡಿ ತೂರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

೫. Foot-board ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕಿಟಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈ ತೂರಿಸಿ ಒಳಗಿರುವವರನ್ನು ಚುಚ್ಚುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಹೊರಗಡೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆ ಹಿಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೬. “Intermediate class” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ‘IV class’ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

೭. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಇಡುವ ಕೂಲಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಟಿಕೆಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತಂದಿಡುವ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ರೈಲ್ವೆಯವರೇ ವಹಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ರೈಲ್ವೆ ಪೊರ್ಟರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಂದೋಬಸ್ತು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

೮. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ-ಚಿಕ್ಕಜಾಜೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ಛೋಟಾ ರೈಲುಗಾಡಿಗಳಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ವದಂತಿ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

—ರಾಮು

ಇನ್ನೇಲೆ ನನ್ನ ಸಾರ್ ಸಾರ್ ಅಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಕರೀಬೇಡಿ ಸಾರ್.

ನರೆಯಾತ

ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಎಂಬ ಅಳಿಲು ಮರಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಭಾಗ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬರದ ನನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಂಗಲೆ ಮರೆಯ ಕಾಯ್ದುಳಂತಿರುವ ಟೆಟ್‌ಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವಾಸಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿಯದು ? ನನ್ನ ಬಲಪಕ್ಕದ ಕಾಂಪೌಂಡಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹಾಗೇನೇ ಮುಂದೆ ಬಂಗಲಿ, ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳಿ ಆ ಟೆಟ್‌ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಗುಮಾಸ್ತೆಯ ಗುಬ್ಬಿ ಸಂಸಾರ, ಮಧ್ಯೆ ಗೋಡೆ

ಆತನ ಸಂಸಾರವೂ, ನನ್ನ ಸಂಸಾರವೂ ಪರಸ್ಪರ ಋಣಾನುಬಂಧದಿಂದ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಕ್ಕರೆ, ಕಾಫಿಪುಡಿ, ತುಪ್ಪ, ಊಟದಲೆ, ಗೋಮಯ, ಚಾಕು, ಬೆಂಕಿವೊಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿ ತುರುತ್ತುಗಳಿಗೆ ನನಗೆ ಅವರೇ, ಅವರಿಗೆ ನಾನೇ ಆಶ್ರಯ. ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ರೀ ಎಂಬ ದಪ್ಪ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವನ ಅಹವಾಲು ಕೇಳುವೆ; ರೀ ಎಂಬ ಕೇಜಲು ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಲೂ ಈಕೆ ಹೋಗಿ ಅಕೆಯ ಇಹವಾಲನ್ನು ಕೇಳುವಳು. ಹೀಗೆ, ನೆರೆಯೇ ಹೊರೆಯಾಗಿ ನಾವು ಬಾಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ

ಆತ ನಗುಮೊಗದವ; ಆಶಾವಾದಿ; ಅಲ್ಪ ಸಂತೋಷಿ, ವೇದಾಂತಿ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಈ ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಎಂದಾದರೂ ಗೆಲುವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆದು ಆತ ಆ ಗೋಡೆಯ ಪಕ್ಕದಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ. ನನ್ನ ಮುಖ ಕೊಂಚ ಕಪ್ಪಾದರೆ ಸರಿ, ಆತ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಸತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಣ್ಣ ಬಳಿಯುವನು ನನ್ನ ಇಳಿಮೀಸೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗೋಂದು ಸವರಿ ಹುರಿ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಗಂಡುಗಲಿ ಮಾಡುವನು

“ಯಾರ್ತ್ರಿ! ಜರ್ಮನಿ ರಷ್ಯಾ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನಲ್ಲಾ, ಅಂತಲೇ! ಚನ್ನಾಯಿತು! ಇದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸೊರಗಬಾರದ್ರಿ.... ಖುಷಿಯಾಗಿರಬೇಕು! ಇದೇನು ಮಹಾ! ನಾಳೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ರಷ್ಯಾ ಜರ್ಮನಿ ಮೇಲೆ ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾನಲ್ಲಾ ಆಗ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಷ್ಟ ” ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದ. “ಈ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಶಾಂತಿ ಅಂತಾರಲ್ಲಾ, ಅದು ಬಂದಾಗ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಾಗುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಡೆದಾಟ ಮಹಾರೋಗ ಬರಗಾಲ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟೋ ಕ್ಷೇಮ, ನಗ್ತಾ ಇರ್ತಿ!” ಎಂದು ಜೋಧಿಸಿದ. “ರೇಷನ್ ಬಂತು ಅಂತಲೇ? ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲೇ ಸವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ನಾಳೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತಲಿ! ಇವತ್ತಿನ ರೇಷನ್

ಇವತ್ತಿಗೆ! ನಾಳೆ ಗೋಳು ನಾಳೆಗೆ” ಎಂದ. “ಈಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ಮೂತಿ ಮೊಳದುದ್ದ ವಾದರೆ ನಾಳೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ‘ಶೀತ ತಗಲುವ ನೊದಲೇ ಶೀನುವುದೇನಿ?’ ಎಂದ.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಗೋಡೆ ಆಚೆ ನಿಂತು ರೀ ಎಂದ. ನಾನು ಅತ್ತಕಡೆ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಕಾಣುತ್ತಲೂ ಆತ ನಕ್ಕ! “ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನೀವು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೀರಿ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೇ ಕರೆದೆ! ಆಲ್ರಿ! ಬಟ್ಟೆ ಬರೀ ಹತ್ತೇ ಮೊಳ ಕೊಡೋದು ಅಂತ ಯಾಕ್ರಿ ಅಳುತ್ತೀರಿ!.....ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿಂದ ಆರೇ ಮೊಳ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ! ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲ ಅಲ್ಲವೇ? .. ರೇಷನ್ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿರೋದರಿಂದ ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಕಾಗೋಲ್ಲವು!” ಎಂದು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದ. “ಗೊಳ ಬಂದಾಗ ತೂರಿಕೊ” ಅಂತ ಇರೋದು ಗಾಡೆ. ಕರು ಬಂದಾಗಲೇ ಯಾಕ್ರಿ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ತೂರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ” ಎಂದ.

ನನ್ನ ಮಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಪಾಸಾದ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೈ ಸೋಲುವರಿಗೂ ಹೊಡೆದಿದ್ದೆ. ಅವಳೂ, ನಾನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಬೈದು ಕೆಡವಿದ್ದೆವು ಆ ಗಲಾಟೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಆತ ಕೇಳಿದ್ದ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ನಾನು ಸೊರಗಿದ್ದೆ. ಸರಿ, ರೀ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು “ಯಾಕ್ರಿ? ಹುಡುಗ ಪಾಸಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತಲೇ! ಬೇಗಬೇಗ ಪಾಸು ಮಾಡಿ ಅವನು ನಾಳೆ ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಕಾಣದೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ವೇಚಾಡ ಬೇಕಲ್ರಿ! ಈ ಸಣ್ಣ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಾದದ್ದಕ್ಕೇನೇ ನೀವು ಅವನನ್ನು ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತು ಬತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಆಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?” ಎಂದು ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ

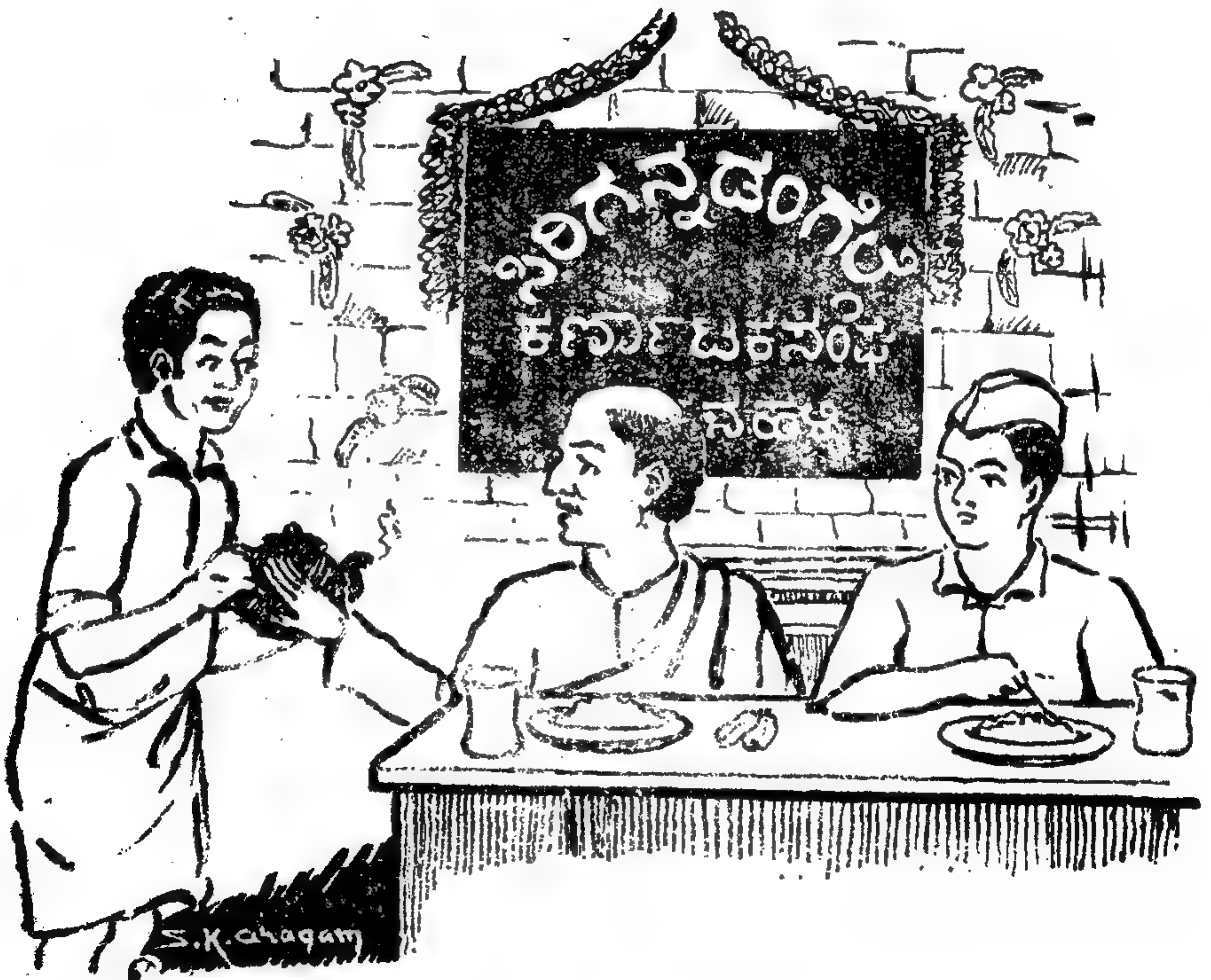
ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಬೈಸಕಲ್ಲಿಂದ ಬಿದ್ದೆ. ಅವತ್ತೆಲ್ಲ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಕಂಡೆ. “ಬನ್ನಿ ಇಲ್ಲಿ” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು “ಏನೋ ಕೊಂಚ ಮಂಡಿ ತರಿದುಹೋಯಿತು; ಹಣೆಗೆ ವೆಟ್ಟು ಬಿತ್ತು ಅಂತ ಆಕಾಶವೇ ಹೀಗೆ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಜೋಲು ಬೀಳುತ್ತಿರಲ್ಲಾ, ಆಲ್ರಿ! ನಾಳೆ ರಷ್ಯಾಗೂ ಆಂಗ್ಲೂ ಅಮೆರಿಕ ನ್ನ ರಿಗೂ ಯುದ್ಧವಾದಾಗ ನಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ವಹಿಸಿದರೂ ಅಣು ಬಾಂಬು ಹಾಕಾರೇ; ವಹಿಸದಿದ್ದರೂ ಹಾಕಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ.... .. ಸಿಡಿದು ಸಾವಿರ ಹೋಳಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲಾ....ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಈಗ ಗೆಲುವಾಗಿರಿ” ಎಂದು ಸಂತ್ಯಸಿದರು.

ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮಾವ-ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಮಾವ-ಹರಹರ ಎಂದರು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂತು. ನನಗೆ ಅವರೇ ತುಂಬಾ ಆಸರೆಯಾಗಿ ದ್ದವರು. ಅವರು ಹೊರಟು ಹೋದದ್ದು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಕಂಬವೇ ಉರುಳಿದ

ಹಾಗಾಯಿತು. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂಕಟವನ್ನು ತೋಡಿ
ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸರ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು. “ರೇ” ಎಂಬ
ದವ್ವಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ನಾನು ಗೋಡೆಯ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. “ಯಾಕ್ರೆ ಗೋಳಾ
ಡುತ್ತೀರಿ!....ಇವತ್ತೇನೋ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಯಮರಾಯ. ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ
ಎಳೆದೊಯ್ಯುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಫಜೀತಿ ಪಡುತ್ತೀರಿ ನೀವು! ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು
ತಾಪತ್ರಯ! ಅದನ್ನಾದರೂ ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಶಾಂತವಾಗಬಾರದೆ. ಅದಕ್ಕೆ
ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮ!” ಎಂದರು. ಅವರ ಮಾತು ನಿಜವೆನಿಸಿತು
ನನಗೆ. ನಿಮಗೇನನ್ನಿ ಸುತ್ತದೆ?

—o—

ಕಾಫಿ ಬೇಡಪ್ಪ ! ಭಾಷಣದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸದ್ರೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತೆ.

❖ ಕನ್ನಡಿಗನ ಕನಸು ❖

ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈಲು ನಿಂತಿತು ರೈಲು? ಸರ್ಪನ್ನಳ್ಳಿಗೆ ರೈಲಿದೆಯೇ? ಏನೋ? ಅಂತೂ ಇಳಿದು ಬಿಡಾರ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ. ಮೈಕೈಗೆ ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣದ ರಿವೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮುಖ ಮೀಸೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದ ಕೈಲಾಸವೆನಿಸಿದ ಚಸ್ಪರ ನೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಶಯರು ಅವರ ಅರವತ್ತಾರು ಪುಟದ ಅದ್ಭುತ ಭಾಷಣದ ಆರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿ ಏಳನೇ ಸಾರಿ ಷರಬತ್ತು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯಿತು. ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸಿದ ಆ ಪ್ರಚಂಡ ಕೂಟದೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಅಂಗೈ ಅಗಲ ಜವ್ವಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜನ್ಮ 'ಜೈ' ಅಂತು. ಗೆದ್ದೆ ಅಂತ ಭಾರಬಿಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಕೂತ ಪ್ರಾಣಿಯೊಬ್ಬನ ಬೂಟ್ಟಿನ ತುದಿ ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಗೆ ತಗುಲಿದಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮೂರ್ಖತನ ನನಗೆ ಅರಿವಾದದ್ದು ಯಾಕೇಂತ್ರೆ ಹೊರಗಡೆ ನನ್ನ ಚಪ್ಪೀನ ಸಾವಿರಾರು ಇತರ ಜೊತೆಗ ಕೊಂದಿಗೆ ಕಳಚಿ ಬಂದಿದ್ದೆ.

ಸಮಸ್ಯೆ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಭಾಷಣ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದೆನೋ 'ಕುರುಬ' 'ಬಕರ' ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ! ಕೂತೆನೋ ಚಪ್ಪಿ ಆಸೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಏಳುವುದಕ್ಕೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲ ಅಂತು ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ. "ಇಷ್ಟು ಸಹಸ್ರಾರು ಜೊತೆ ಜೋಡುಗಳಿರುವಾಗ" ಅಂತ ಮನಸ್ಸು ಬಾಲವಲ್ಲಾಡಿಸಿತು. ನನ್ನ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳು, ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ನಾನಿತ್ತು ಭೇಟಿಗಳ ಮಹತ್ತರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಭಾರ ಬಿಟ್ಟು ಕೂತೇ ಬಿಟ್ಟೆ.

"ಭಾಷಣ ಅಂತೂ ಭಯಂಕರಾಗದ್ರೀ" ಅಂತ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಮನುಷ್ಯ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ನನಗೂ ಹಾಗೇ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಈ ಭಾಷಣದ ಭಯಂಕರತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿದ್ರೆ ತೆಗೆದು ಆಕಳಿಸಿ ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ನನ್ನ ನನ್ನತನವನ್ನು ನಾನೇ ಮರೆತ ನಾನು ಧಟಕ್ಕನೆ ಪುನಃ ಯಕ್ಕಡದ ಯಾದ್ ಆಗಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತೆ. ಜನ ಹೊರಡುವ ಟೈಂ ಆಗಿದೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಎದ್ದು ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರಿಗೆ ಕಾಲು ತಗುಲಿಸಿ 'ಸಾರಿ' ಹೇಳಿ ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಯಕ್ಕಡನಾ ಯಕ್ಕಡ? ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ! ಅಥವಾ ಚಪ್ಪಿರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಯಿತೋ?...ಆಹಾ! ಆದರೂ ಎಂತಹ ಚಪ್ಪಿಗಳ ರಾಶಿ! .. "ಹಲಕೆಲವು ಹಳೆಯವೆನ್ನಿ....ಮೂವತ್ತುಮೂರುಕೋಟಿ" ಪದ್ಯ ಗ್ಯಾಸ್ಕೆ ಬಂತು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ, ರಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ರೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ವೈವಿಧ್ಯತೆ! ಕೆಲವಕ್ಕಂತೂ ಅನುಭವಾವೃತ್ತದ ಕಳೆ ಕಿತ್ತುಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನವನವೀನ ಪರ್ಥಾ ಜೂತಿ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹಳೇ ಗಿರ್ರಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಚಪ್ಪಿ ಕೋಮಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕಂತೂ ನಾ ಬೆರಗಾಗಿ ಭೇಷ್ ಎಂದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿ ಜೂತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೃಹದ್ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಬೇರೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದುವು

ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣು ಜೋಡಿಗಳು ಗಂಡುಗುಂಪಿನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರುವ ನಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ನಿಂತರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಚಪ್ಪಿ ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನನ್ನದೂ ಅಂತ ಕಾಲು ಹಾಕಿದರೆ 'ಕೆತ್ತು ಹೋಗಿಲ್ಲ' ನಂದೂ ಅಂತ ಕಾಲು ಹಾಕಿದರೆ 'ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಅಯ್ಯೋ' ನಂದೂ ಅಂತ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರೆ 'ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಮೊಳೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದೆ! "ಹೂ... ಸರಿ ಹೋಗ್ಲಿ....ಇಲ್ಲ" ಅಂತನ್ನೋಣಾಂದ್ರೆ 'ಒಂಟೆ'

ಈ ನನ್ನ ಶೋಷಣೆ ಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಹಾಗೂ ಒಳಗೆ ಕೂತೂ ಹೊರಗೆ ಚಪ್ಪಿಗಳ ಕಡೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಕಾವಲಿಟ್ಟು ಹಲವು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲೂ ಗುಮಾನಿ ಎಬ್ಬಿಸಿತು ಕೆಲವರು ನನ್ನ ಕಡೆ ಕಾಕದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದರು. ಕೆಲವರು ಎದ್ದೇ ಬಂದರು. ಇನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲಾಂತ ಹೊರಗೆ ಹೋದೆ ಮರದಕೆಳಗೆ ನಿಂತು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳೆಣ್ಣಿನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೊಳೆಯಿತು ಪ್ಲಾನು ಕೋಟು ತೆಗೆದು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಟೋಪಿ ಬಗಲಲ್ಲಿರಿಸಿ ಚಪ್ಪರ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಪ್ಪರ) ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತು 'ಸರ್-ರ್-ರ್' ಅಂತ ಸೀದ ಚಪ್ಪಿರಾಶಿಯ ಹತ್ತಿರ ಗಂಭೀರಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಧಾವಿಸಿ ಹುಡುಕುವಾಗ ನೋಡಿಟ್ಟಿದ್ದ "ಮಿರುಗುವತಾರೆ" ಯಂಥ ಚಪ್ಪಿಯನ್ನು 'ನನ್ನದಲ್ಲ' ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಮಾಗಿ ಕಂಬಿಗಿತ್ತೆ.

'ಉಸ್ಸು! ಗೆದ್ದೆ' ಅಂತ ಹೊರಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತೆನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇನ್ನೂ ನಸುಗತ್ತಲು ಭಾಷಣ ಮುಗಿದೇ ಹೋಗಿ ಜನಜಂಗಲಿ ಹೊರ ಬಿತ್ತು. ಕೂತರೆ ಖದರಿಲ್ಲಾಂತ ನಾನು ಜನದ ಜತೆಯೇ ಬಿಡಾರದ ಕಡೆ ಬಂಡಿಬಿಟ್ಟೆ ..ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಪು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ, "ಹಾಳು ...ಯಾವನೋ....ಕಳ್ಳ .. ನನ್ನ ಚಪ್ಪಿ ಹೊಡೆದೇಬಿಟ್ಟು.... ಬಾಟಾ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಖ|| ಕೊಟ್ಟು ...." "ಮಿರುಗುವತಾರೆ" ಮಾರ್ಕು ...ಯಾವುದೋ ಲಾಚಾರಿ-ಹಳ್ಳೇ...ಹತ್ತುವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿಂದು....ಉಂಗುಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ರೆಕ್ಕೆ ಕೆತ್ತು ರಾಧಾಂತವಾದ್ದು ತಳವೂ ಇಲ್ಲ....ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ....ಪಾಪಿ....ಅವನಿ ಗೆಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತೆ ಅದು.. " ಇತ್ಯಾದಿ.

ಎಫ್ ಬ್ರಾಂಹಿನ್ಸ್ ಕರ್ರೋ ಎನೋ! ಬಿಡಾರಾ ಸೇರೋಹೊತ್ತಿಗೆ ಬ್ಯಾಟೆಪುಲ್ ಬಾಟಾ ಒಂದೊಂದೂನೂ ಎರಡೆರಡಾಗೋಣವೇ? ಅದರೂ ನಾನು ಅದರ ಆಸೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೋಲ್ಡಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟೆ 'ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಇರಲಿ' ಅಂತ

"ಚೌ ಚೌ-ಚಹಾ"ವಾಲಾ ಬಂದು ಬಡ್ಕೊಂಡಾಗ ಎಚ್ಚರವಾಯ್ತು ರೈಲು ಅರಿಅರ ಸ್ವೇಷನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಕೆಟೆಕಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಸರ್ಪನ್ದೊಳೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರಕೂಟ ಕಣ್ ಕಣ್ ಬಿಟ್ಟೊಂಡು ಕಾದಿತ್ತು ಕಮಿಂಗ್ ಟ್ರೀಯಿಗೆ

ಟೀಎಸ್ಸರ್ರಾವ್

ಚಕಮಕಿ

‘ಚಕಮಕಿ’ ಪತ್ರಿಕೆ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ್ದ ಕಾಲ ಅದು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೈ ಒರಸಿದರೂ ಅದರ ಹಾಳೆಗಳಲ್ಲೇ. ಎಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ತುಸು ಬಿರುಸಾದರೂ ಅದರ ಹಾಳೆಗಳು ಎದ್ದು ತೇಲಿದುವು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ದಿನವೂ ಅಚ್ಚುಕೂಟದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಅದರ ಪ್ರಚಾರ ಶಾಖೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮೇಧಾವಿಯನ್ನು ಮಾಲೀಕರು ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಆತ ಚಕಮಕಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನೂ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಅದರಲ್ಲಿನ “ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗ”ವನ್ನು ತೆಗೆದೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತೋರಿತು. ತೆಗೆದ ... ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಖರ್ಚಾದವು. ಮಕ್ಕಳ ಪುಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟಕ್ಕೇರಿತು. ಯಾರೊ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸದಾ ಹೊಗಳುವ ಲೇಖನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ... ಮೂವತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾವೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕುರಿತೂ ಯಾವೊಂದು ಸುದ್ದಿಯೂ ಇರಕೂಡದೆಂದ.... ಮೂವತ್ತಾರಾಯಿತು! ಅಗ್ರಲೇಖನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ನಲವತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಬಂತು. ಹಾಸ್ಯದ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುವಂತ ಯಿತು ಸಿನಿಮಾ ನಟರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದ ನಲವತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ನಟಿಯರ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಸಭ್ಯರಾದ ವಾಚಕವೃಂದವು ನಲವತ್ತೆಂಟಕ್ಕೇರಿತು. ಉಳಿದದ್ದು ಭವಿಷ್ಯ ಒಂದೇ. ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಬರೀ ಕಾಗದದ ಹಾಳೆ ಹಂಚಿದಾಗ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ‘ಜನ ಚಕಮಕಿ’ಗಾಗಿ ಕಾಸು ತೆರಲು ಹಾತೊರೆದರು.

ಈಗೀನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹೀಗೆ ಮಾರಬಹುದೇ ... ..?

—== ನವನವೀನ ಗಾದೆಗಳು ==—

(ರಾಜಕೀಯ)

ದೇವರು ವರಕೊಟ್ಟರೂ, ಪೂಜಾರಿ ಶಾಪ ಹಾಕ್ತಾನೆ
ತೋಳ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಬೇಟೆಗಾರರಲ್ಲೇ ಬೈದಾಟ
ಒಡೆದುಕೊಟ್ಟ ಬಂಗಾಳ—ಉಗುಕೋಕೆಲ್ಲ, ನುಂಗೋಕೆಲ್ಲ
ಬೀಸುವದೊಣ್ಣೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಹೋಗಿ ತಲೆ ಸಹಸ್ರ ಹೋಳಾಯಿತು
ವೇದಾಂತ ಹೇಳುತ್ತ, ವೇದದ ಭೂಮಿನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು
ಎಣ್ಣೆ ಬಂದಾಗ, ದೊಣ್ಣೆನಾಯಕರು ಬಂದರು
ಮೂರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದು ಅಂತ, ಪೂರ್ತಿ ನುಂಗಿಬಿಡೋದೇ ?
ಹುಟ್ಟುತ್ತ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ; ಗಡ್ಡಮಾಸೆ ಬಂದರೆ, ದಾಯಾದಿಗಳು
ಯಾವೂರೋ, ತಮ್ಮಾ ? ಅಂದರೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಜೂನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅಂದ
ಬೆಟ್ಟಗ ಬೆಟ್ಟವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಂತ, ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿದರ
ಬಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಕಮ್ಮಿ
ಮಂಗಳ ಹಾಡುತ್ತ, ಬಂಗಾಳ ಒಡೆದರು
ದೇಶವೂ ಹಾಳು, ಕೋಶವೂ ಬೋಳು,
ಇಬ್ಬರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ, ಮೂರನೆಯವನಿಗೆ ಏಟು

==| ಕ್ಯೂ |==

ಆರು ವರ್ಷದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಆರೇಳು ಮಕ್ಕಳ ರುವ ತಂದೆಯೇ ಈಗಿನ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯವಂತ ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ, “ಕ್ಯೂ” ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅವನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದನ್ನು ಹೊಡೆದೆಬ್ಬಿಸಿ ಸೌದೆ ಡಿಪೋಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ಮೊದಲನೆಯ ಐವತ್ತು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಬಹುದು. ಅನಂತರ, ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ರೇಷನ್ ಅಂಗಡಿಗೆ ಓಡಿಸಿ ಅಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಆರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಫಟಂಗನನ್ನು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ಆ ದಿನ ಊಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆಫೀಸ್ ಹೋಗೋದು-ಎಂಬಿಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಏರ್ಪಾಟಾದ ಹಾಗಾಯಿತು ಇದ್ದಿಲುಮೂಟೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂಗತಿ ಯನ್ನು ಗಾಳಿ ಮೂಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಕೂಡಲೇ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವೊಂದನ್ನು ಆ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದಿನ ಫುಟ್‌ಪಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಕಾವಲಾಗಿ ತಾನೂ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾ ಗುತ್ತೆ ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ಯೂಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಲ್ಲೂ ಭಾಗ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ನೋಡಬಹುದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಬೀದಿ ನಳದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡವಿಡಲು ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ಯೂಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಇದ್ದರೆ ಕ್ಷೇಮ.

ಆದರೆ, ನನ್ನ ಸಂಸಾರಚಕ್ರ ಇನ್ನು ‘ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ’ ಪಥವನ್ನು ದಾಟಿ, ‘ಅವ್ವ-ಅಮ್ಮ’ ಪಥಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೇವಲ ಕ್ಯೂ ಜೀವಿಗಳಾಗಿಯೇ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಿಂತು ಕಾಲೆಲ್ಲ ಊದಿಕೊಂಡು ಸಾದಗಳು ಒಂಟಿಗಳ ಹಾಗೆ ಅಗಲವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಮುಖ ಭಂಗ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬಂದಿದೆ

“ಇಲ್ಲ, ಹೋಗು” ‘ನಾಳೆ ಬಾರಯ್ಯ’ ‘ಇವತ್ತು ಕೊಡೋಕಾಗೋಲ್ಲ’ ‘ಮೊದಲೇ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು’ ‘ಇಲ್ಲ, ಅಂದರೆ, ಹೊರಡಬೇಕು, ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯ ಬಾರದು” ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಭಿಕ್ಷಾಟನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಾಳ್ಮೆ, ಆಶಾವಾದಿತ್ಯ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗಿ ನಾಳೆ ಚಾಕರಿಯಿಂದ ವಜಾ ಮಾಡಿದಾಗ, ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ತಿರುಪೆ ಎತ್ತುವಾಗ ಆಗುವ ಭೀಮಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನುಂಗುವಷ್ಟು ನನ್ನ ಗಂಟೆಲು ಈಗ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಮಿಲ್ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಎಂದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ನಾಲ್ಕುವರೆಗೆ ಅಲಾರಂ ಇಡಿಸಿ ಅರೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ ಆ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದಿನ ಚರಂಡಿಗೆ

ಆಚೆ ಈಚೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ನಿಂತುಕೊಂಡೆ, ಕ್ಯಾನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ! ಉದಯ ಭಾಸ್ಕರನು ಪೂರ್ವ ದಿಂಗಳ ಮಂಡಲವನ್ನು ತನ್ನ ಹೊಂಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ದೀದಿಪ್ಯಮಾನ ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ನೂರು, ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ಜನ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಉಬ್ಬಸದ ಉಸದ್ರವ ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ವಪ್ರಭಾತದ ಮಂಜು ನನ್ನ ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಾಗ, ನಾನು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನವರ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವಿಕೆ, ಹಿಂದಿನವರ ಮುಮ್ಮೆಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ಯಾವಿನ ಯಾರೊಬ್ಬ ಸಡಿಲಬಿಟ್ಟರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಅದು ತುಂಡಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ನೂಕುನೂಕಲಿಗೆ ನನ್ನ ಎದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಆಸಾಮಿಯ ಮೊಣಕೈ ಬಹು ಚೂಪು! ಅವನು ತನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಸೆಕೆಂಡ್-ಲೆಗ್ ಮಿಲಿಟರಿ ಬೂಡ್ಸುಗಳನ್ನು ತಗಲಿಸಿದ್ದ. ಅವನ ತುಳಿತದಿಂದ ನನ್ನ ಕಾಲಿನ ಐದು ಬೆರಳುಗಳೂ ಒಂದೇ ಆದುವು. ನನ್ನ ಹಿಂದಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ಮದರಾಸಿ. ತಂಬಾಕು ತುಂಬಿದ ಬಾಯಿ

“ತಳ್ಳುಂಗೋ ಸಾರ್!” “ತಳ್ಳುಂಗೋ ಸಾರ್” ಎಂದು ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ, ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವನ ಉಗುಳು ಕೆನ್ನೀರು ಪಿಚಕಾರಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದಂತೆ ಬೀಳುವುದು.

ಏಳು ಏಳೂವರೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಳುಗಳು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಗುಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರೆಬ್ಬಿಸಿದ ಧೂಳು ಅರ್ಧಪಾಂಡು ನನ್ನ ಶ್ವಾಸಕೋಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಕಾಫಿ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ರೇಗಿತು. ನೀರು ಕಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಮಾಡಿತು. ನಿಲ್ಲಲಾರೆ ಎಂದು ಕಾಲುಗಳು ಗೋಳಿಟ್ಟವು. ನಾಲಿಗೆ ತೊದಲಿತು. ಮೈ ಬೆವರಿತು. ನಿಂತೇ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡೋಣ ವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಮುಂದಿನವನ ಮೊಳಕೈ ಚುಚ್ಚಾಟದಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆಯ ಸುದ್ದಿಯೇ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಆಪ್ತಹೊತ್ತಿಗೆ ಕ್ಯಾ ಕೂಡ ಹಾವಿನಂತೆ ಬಾಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಬಳಸಿ ಅದರ ಬಾಲದ ತುದಿ ಅಂಗಡಿ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ಚಾಚಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಲೈನಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ತುದಿ ಲೈನಿನವರೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಎಂಟೂವರೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಿಸಿಲು ಸಿದ್ಧ, ಸರಿಯಾಗಿ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೇವರ್ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಆ ಬಿಸಿಲಲ್ಲೇ ಇಡೀ ಪೇಸರನ್ನೋದಿ ಮುಗಿಸಿದೆ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ ಕೆಂಚಗಾಯಿತು ತಲೆ ಸುತ್ತಿತು.....ಹಿಂದಿದ್ದ ಮದರಾಸಿ, “ತಳ್ಳುಂಗೋ ಸಾರ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಮೊಳಕೈ ಕಡೆ ನೂಕಿದ.

ಏಕೆಂದರೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಾಲೀಕರು ನಾಷ್ಟದ ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೀಗದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟರು. ತುದಿಲೈನಿನವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಕ್ಯಾವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಹಾಹಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉಬ್ಬಸದ ಕಡೆ ಗಮನ

ಕೊಡುವವರು ಯಾರು? ನನ್ನ ಮುಂದಿನವರ ಪೈಕಿ ಹತ್ತಿಂಟು ಜನ ಚರಂಡಿ ಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿದರು. ನಾನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಪಾರಾದೆ. ಸದ್ಯ ಅವಳ ತಾಳಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಬಂದರು. ಎಂಟು ಮೂಲೆಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲ ರನ್ನೂ ತಳ್ಳಿದರು. ಇಬ್ಬರು ಮೂವರನ್ನು ಎಳೆದು ಬಿಸಾಡಿದರು. ಚರಂಡಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದವರಿಗೆ ಪೂರಾ ಏಟು ಬಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮನೆ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯೋಣ ಅಂತ ಹೊರಟಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನೂ ಅವರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ‘ಲೋ, ವೆದ್ದಂ ಭಟ್ಟ! ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಹುದೇನಯ್ಯ ಹೀಗೆ! ಬಾರಯ್ಯ ಇಲ್ಲಿ!’ ಎಂದು ರೆಪ್ಪೆ ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಿಲಿಟರಿ ಬೂಟ್ಸುಗಳ ನಡುವೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ತೋಳಿ ಗಿನ್ನೂ ತೈಲ ಉಜ್ಜುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹತ್ತೊಂವರೆತನಕ ಮತ್ತೆ ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದೆ. ತಲೆಗೆ ಟವಲು ಸುತ್ತಿದರೂ ಸೂರ್ಯ ತಂಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಂಗಡಿ ಮಾಲೀಕರು ನನ ಗೊಂದು ನಂಬರ್ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟು “ಇಲ್ಲೇ ಇರಿ, ನಂಬರ್ ಕೂಗಿದಾಗ ಬನ್ನಿ! ಪಂಚೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ” ಎಂದರು. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಈಶ್ವರ ಇದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಮಾನ ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಅಚ್ಛಾದನ ದೊರೆಯುತ್ತೆ ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿದೆ.

ಆಫೀಸ್ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಜವಾನನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಎರಡಾಣೆ ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟು ಪಕ್ಕದ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಕಾಗದ ಕವರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ರಜಾ ಚೀಟಿ ಬರೆದು ಧವಾನಿಸಿದೆ “ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕ್ಷೇಮ, ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದಿಯಾ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಮನೆಗೂ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ.

ನನ್ನ ನಂಬರು ಷಳ ಆಗಿತ್ತು. ನಲವತ್ತನೆಯ ನಂಬರಿನವರೆಗೆ ಪಂಚೆ ದೊರೆ ತಾಗ ಗಂಟೆ ಒಂದೂಕಾಲು ಇನ್ನು ೧೩ ಜನ ನುಗ್ಗಿ ಹೊರಬಂದರೆ, ನನಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂದು ಮನಗಂಡು ಹೀರೇಕಾಯಾದೆ

ಆದರೆ, ೪೨ನೆಯ ನಂಬರಿನವರ ಮುಖ ಘೋಡಿದಾಗ ನನ್ನ ಆಸೆ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿತು. ಆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪಂಚೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿತ್ತಂತೆ! ಆತ ಅಳುತ್ತಾ ನಡುರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತ.

ಎರಡೂಕಾಲುಗಂಟೆಗೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ಜನಜಂಗುಳಿಯನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಮೂಹವನ್ನೂ ನನ್ನ ಇರವಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರನ್ನೂ ಬೈಯುತ್ತಾ ನಾನೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮನೆ ದಾರಿ ಹಿಡಿದೆ

== ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ ==

— 0 —

ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ ಭಾರತೀಯರ ಸನಾತನ ಪ್ರಯತ್ನ. ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲ. ನೂರಾರು ನರ್ವಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿ ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲದ ಸಾಧಕರ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯಸಿದ್ಧಿ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ!

ಸ್ವರಾಜ್ಯವೇ ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿಯೂ ವಿಶದವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಖಂಡ ಭಾರತಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಂತ್ರವಿರಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ! ಐಕ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಪ್ರಬಲವಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿರಂಕುಶಾಧಿಕಾರ, ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಜಾಧಿಕಾರ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ತುಂಡಾಡಿಗಳಿಗೆ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಹಲಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಿಗಿಸಲಾದ ಒಂದು ಅಶಕ್ತ ಕೇಂದ್ರ, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನನುಭವಿಸುವ ಪ್ರಾಂತಗಳು-ಎಂಬ ಈ ವಾದಕ್ಕೂ ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತಗಳ ವಿಷಯ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಅಂಗ ವಂಗ ಕಲಿಂಗ ಮಗಧ ಮಾಳವ ಆಸಾಮಿ ನೈಸಾಮಿ ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಾಂಭೋಜ ಇಂದೋರ ತ್ರವಣ ಕೋರ ಮೈಸೂರ ಕೊಚ್ಚಿ ಕಚ್ಚ ಮಾಘ ನೇಪ ಮುಂತಾದ ಭವ್ಯನ್ನಾರು ದೇಶಗಳು ಆಗಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಹೀಗೆ ನಾನಾದೇಶಗಳಿಂದ ಜಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥವಾದರೂ ಕೂಡ, ಅದರ ಕರ್ತರು ಆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ! ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಸಬ್‌ಖಂಡದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕೊಡೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ತರುವ ಶಾಸನವನ್ನೂ 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ'ಕಾರರು ರಚಿಸಿಲ್ಲ!

ಹಾಗಾದರೆ ವಂಗವನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸುವ ಅಧುನಿಕ ತಂತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿ? 'ಒಡೆದು ನೋಡು ಕೊಡಗಿನ ಬೆಡಗು' ಎಂದು ಅವರು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಪಂಚನದವನ್ನು ಹಂಚುವುದೇ ಅವರಿಗೂ ಮೇಲೆನಿಸಿತೆ?

ಹೌದು!.....ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗಿರಲಿ, ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೇ ಉಳಿಗಾಲವಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ'ಯನ್ನು ಬರೆದವರು ಈಗಿನ

ರಾಜಕೀಯ ಜೆಟ್ಟಿಗಳಿಗಿಂತ ಬಹುದೂರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ ನಡಿಗೆ ನುಡಿಗೆ ಸುಡಿಗೆ ಹೂಳಿಗೆ ತಿನಿಗೆ ಕುಡಿಗೆ - ...ತಾದವುಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಹಾವು ಮುಂಗಸಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೂಷಿಕ ಮಾರ್ಜಾಲರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದರೋ ಏನೋ ? ರಕ್ತ, ಒಂದಾದರೂ ಭಕ್ತಿ ಬೇರೆಯಾದರೆ ಯುಕ್ತಗಳೇ ಏಕೋತವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಅವರು ಊಹಿಸಿದರೋ ಏನೋ ?

ಅವರು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾನರೆ ದೇಶ ಯಾಕೆ, ಪ್ರಾಂತ ಯಾಕೆ, ಜಾತಿ ಕೋಮು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ! ಡೊಗ್ರಿಸ್ತಾನ, ಮಾಘಿಸ್ತಾನ, ಬಾಕಿಸ್ತಾನ, ಗಫ್ತಿಸ್ತಾನ, ಕಳ್ಳರಿಸ್ತಾನ, ಹವೀಕಿಸ್ತಾನ, ಪುಷ್ಪಿಸ್ತಾನ ಇಷ್ಟುಸ್ತಾನ-ಇವನ್ನೂ ಕೂಡ ತುಂಡರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೂ ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ-ಒಳ್ಳೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾದ ಹೇರತು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ' ಆಗದು ! ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಂಕುಶದಿಂದ ಗೆದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೇನೇ, 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ'. ಅವರ ಅಭಿಮತದಂತೆ ಇಂಡ್ಯಾ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಲ್ಲ ! . ನಲವತ್ತುಕೋಟಿ ಮಾಯಾಜಾಲಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವೊಂದೊಂದಕ್ಕೂ 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ

ಇದು ರಾಜತಂತ್ರವಾದರೆ ಎ-ಫ ಭೀಕರ ದೃಶ್ಯ....ಅದರೆ ಸದ್ಯ 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ' ರಾಜಕೀಯ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ ! ....ಅದು ಒಂದು ಆದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥ

“ ಮುಳ್ಳೊಳ್ಳುತ್ತಿ ನಗಣ ಮೆತ್ತಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತಿಂಬರು !
ಇಲ್ಲದಿರಲು 'ಹುಂ' ಎನ್ನುತ್ತ ಮೂಲೆಗಿಳೆವರ್ ಹುಂಬರು !
ಅವ ಇನ್ನದಲ್ಲಿ ಗೈದ ಪಾಪಕೀ ಶಿಕ್ಷೆಯು ? ”
ಎಂದು ರವವಗೈದು ಅಳುತಲಿಹುದು ಪಾದರಕ್ಷೆಯು !

“ ಧೂಳು ಹಾರದಿರಲೆನುತ್ತ ಟಾರ ರೋಡು ಹಾಕಿದ !
ಅಹುದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಬೆ, ನನ್ನನೊನೊ ಸೇಲೆನ್ನಿ ನೂಕಿದ !
ಅದರೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ? ನನುಗುಳ್ಳೆ ಕರಿಹೊಗೆ ! ”
ಎನುತದೊಂದು ಮುರುಕುಕಾರು ಸಾರುತಿತ್ತು ಊರಿಗೇ !

— ಕಚಕುಳಿ

ಕೈಲಾಸಂ

(ಅ ನ. ಕೈ. - - ವಿಮರ್ಶೆ)

ಕೈಲಾಸಂರ ಜೀವನ ಪ್ರತಿಭೆ ವಿಚಾರ ಲಹರಿಗಳನ್ನು, “ಫೂಲ್ ! ಕ್ರಿಷ್ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ, ನನ್ನ ‘ಸೂಳೆ’ ಯಂಥ ಅದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹತ್ತು ನಾಟಕ ಬರೆಯಬಲ್ಲ” ಎಂದು ಅವರೇ ಹೊಗಳಿದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿರುವರೆಂದರೆ, ಅದೊಂದು ರಸದೂಟೇ ಸರಿ.

ಅ. ನ. ಕೈ ಹೇಳಿರುವಂತೆ 1918 ರಿಂದ ಅವರು ಕೈಲಾಸಂರನ್ನು ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿದಾರೆ. ಅವರೊಬ್ಬನೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಡಿ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿ ಸರಸ ಮಾಡಿ ಅವರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿದಾರೆ. ಸೋದರ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಭರ್ತ್ಸ ನೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಊರೂರು ತಿರುಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದಾರಂತೆ. ಅವರು ಬೆಳೆದ ವಾತಾವರಣ, ಅವರ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು, ಅವರಿ ಗಾಗದವರ ಗುಂಪು—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅ. ನ. ಕೈ. ಬಲ್ಲರು. ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದಾರೆ. ಆದರೂ, “ಊಟ ಆರಿ ತಂಗಳಾಗಿದ್ದರಂತೂ ಕೈಲಾಸಂರಿಗೆ ಅದು ಮತ್ತಷ್ಟು ರುಚಿ,” “ರಸಭರಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದು ಕೊಳೆತಮೇಲೆ, ಆ ವಾಸನೆ ಮೂಸು ವುದೇ ಅವರಿಗಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು,” “ಕಸದ ಕೂಪಡ ಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರೇನೆ ಅವರಿಗೆ ಸುಖನಿದ್ರೆ”—ಎಂದು ಕೈಲಾಸಂರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ತಲೆ ದೂಗುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಅ. ನ. ಕೈ. ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯವಿಹಾರಿಗಳು, ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅವರು, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ, ಕೈಯನ್ನು ಷೇರ್ಸ್ಪಿಯರ್ ಭಾಸ ಸ್ವೀಡನ್ ಬೋರ್ಗ್ ಇಬ್ಸನ್ ವಾಲ್ಟೇರ್ ಗಾರ್ಕಿ ಸಿಂಜ್ ಜನೀಲ್ ಷಾ ಗಾಲ್ಸ್‌ವರ್ಥಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ವೈಲ್ಡ್ ಡ್ಯೂಕ್ಸ್ ಮಾನಿಸ್ ಷಾ ಮಾ ಅಂ ಗಾಲ್ಸ್‌ವರ್ಥಿ ಮುಂತಾದವರ ಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮಾನದಂಡವಿಂದ ಅಳೆದಿದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ತೆಲುಗು ಬಂಗಾಳ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಕಾರರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಂರವ ರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದಾರೆ. ಕೈಲಾಸಂರವರನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೋಲಿಯರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದರೆ, ಸಂಸ (ಎ ಎನ್. ಸಿಂಹರು) (?)ರನ್ನು ಕನ್ನಡದ ರೆಸೀನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು, ಎಂದು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಪಥವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾರೆ.

ಕೈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ - ಗೌರವ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗ ಧ್ವರೂ, ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾ ಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ ಅ ನ ಕೈ ಪವ್ವ ಕಟ್ಟಿದೆಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿ

ದಾರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, “ ಶೈಲಿ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆರಸಿದಂತಿದೆ, ” “ ವರ್ಗ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಕೈಲಾಸಂ ಅವರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ, ” “ ಕೈಲಾಸಂರ ಕರ್ಣಿ ಮಾನವತ್ವಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತಂದಿರುವ ಕ್ಲೇಬ, ” ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ “ ನೀಷೆಯ ವಿಚಾರಸರಣಿಯನ್ನೇ ಕೈಲಾಸಂ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ” ಆದರೆ, ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆ. ನ. ಕೃ. “ ನಮ್ಮೊಡೆಯದ ನಾಯಕರಾಗಿ, ನಾಟ್ಯಯುಗದ ಆಚಾರ್ಯರಾಗಿ, ಹಾಸ್ಯರಸ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಿ, ಕೈಲಾಸಂ ಹಲವು ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಜನದ ಹೃದಯಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ” ಎಂದು ಬಾಯಿಪುಟ ಹೊಗಳಿದಾರೆ.

ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ, ಸಿಂಗಾರಾರ್ಯ, ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣ, ಮಾಲತಿ ಮಾಧವ, ಧೃವಚರಿತ್ರೆ, ರಷನಿಮಿಷ, ಸ್ಮಶಾನ, ಗಾಯತ್ರಿ, ಅಭಿಮಾನ್ಯತೂನ್ಯ, ಶಿಶ್ರೂಷೆ, ಅಧಿರಥರು, ಸಾಂತಃಕರಣ, ವಜ್ರಮುಷ್ಠಿ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯದು.

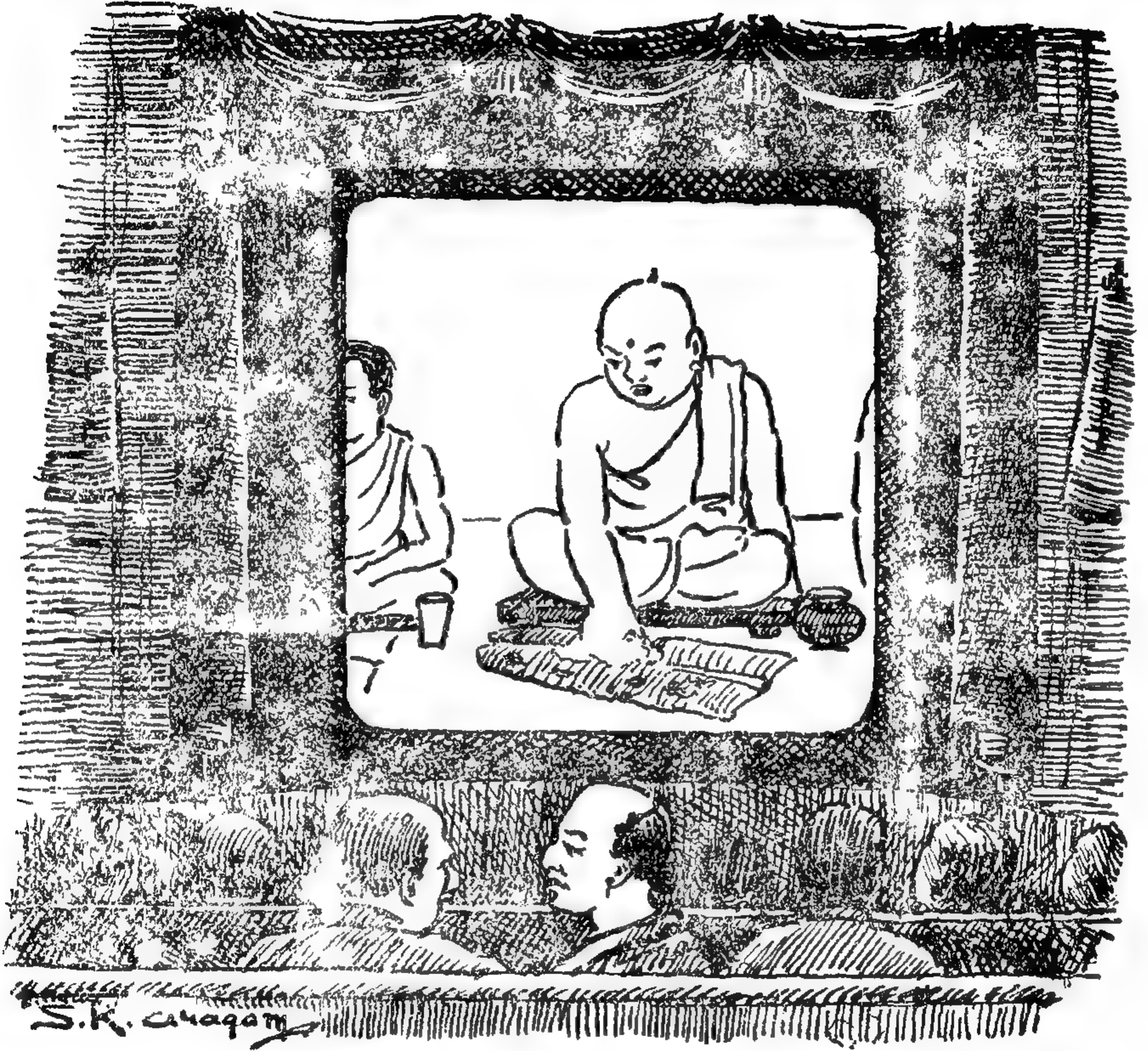
ಪ್ರಕಟನಕಾರರು : ವಿಕ್ರವಾಣಿ ಪ್ರಕಟನ ಮಂದಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು,
160 ಪುಟಗಳು, 6 ಚಿತ್ರಗಳು, ಬೆಲೆ ರೂ. 2-4-0

ಏನನ್ನಾ ಲೀಲಾ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ದೆ ಬಂತೇಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ —?

ನಿದ್ದೆ ಬಂತು ಅಜ್ಜಿ, ಆದರೆ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗೊರಕೆ ಹುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದಾಗ ಎಚ್ಚರವಾಗಿಬಿಡುತ್ತೆ.

ಅಂದ ಹಾಗೆ— ಇವತ್ತು 2 ಪಾವು ಬೀಳಿ ಸಿಕ್ಕಿತಪ್ಪಾ.

== ಮುನ್ನುಡಿ ==

ಕರ್ನಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯ ಪಿತ-ಪ್ರಪಿತಾಮಹರೆಲ್ಲಾ ನಾಬರೆದ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲು ಹಿಂಜರಿದರು. ಒಬ್ಬರೆಂದರು, ನನ್ನಂಥ ಬರಹಗಾರನ ಕೃತಿಗೆ, ಅದೂ ನೀಳ್ಗಾದಂಬರಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಇಡಲು ಬೇಕಾದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಾವಿನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರೆಂದರು, “ಕಾದಂಬರಿಯ ರೀತಿ ತೇಂಕಾರಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನು” ಎಂದು. ಮಗದೊಬ್ಬರು, “ನಾವೆಲ್ಲಿ? ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ? ಇದರ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲು ಅಸಮಾನ, ಅಮಾನುಷ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೇರೆಲ್ಲೋ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಎತ್ತು ತಾನೆ” ಅಂದರು. [ನನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹೆಸರು “ಪಟ್ಟಿಹುಲಿ” ಅಥವಾ “ಸತ್ಕುಲವ್ಯಾಘ್ರ”—ನಮ್ಮೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ನಂಬರುದಾರರಾಗಿದ್ದು ಹಿರಿಯ ಪದವಿಗೇರಿದ ಮಹಾಶಯ ರಾಜಕಾರಣಪಟು ಹುಲಿರಾಯರ ಸಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ—ಅವರು ಅಡಿದ ಅಟಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾಡಿದ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು.]

ಕೊನೆಗೆ ಧಾರವಾಡದ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ‘ಪ್ರೈ’ಮಾಡಿದೆ. ಅವರೂ ತಂತಮ್ಮ ಅಶಕ್ತತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. (ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೂ ನನ್ನ ಕಥಾಸರಣಿ ಲೇಖಣಿಯೋಟ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು!), ಆಖ್ಯೆರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾವನೇ ಮುಂದೆ ಬಂದ. ಆತ ಅದೇ ಊರಿನ ಒಬ್ಬ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕ. ತಾನೇ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದು ತನ್ನ ಭಂಡಾರದಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇನೆಂದ. ಸರಿ ಅಂತ ಸುಸ್ತು ಹೊಡೆದು ಊರಿಗೆ ಬಂದೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಮಾಜಿ ಗರಡಿಯ ಲೆಟರ್‌ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲೇ ನಾಲ್ಕಾರು ಕಾಗದ ಬರೆದು: ಹಾಕಿದೆ ಮೂರಳೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲು ಹಿಂಜರಿದ ಹೇಡಿಗಳಿಗೆ. ಉತ್ತರ ಒಂದಕ್ಕೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಕಾದಂಬರಿ ಹೊರಬಿತ್ತು ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿ ನನಗೂ ಬಂತು. ಬಿಚ್ಚಿದೆ. ಈವರೆಗೂ ಹೊರಬಿದ್ದ ನೂರಾರು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾವಕ್ಕೂ ಇಂಥ ಕಾಗದ! ಇಂಥ ಹೊದಿಕೆ, ಇಂಥ ಮುದ್ರಣ! ಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನಾಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ನನ್ನ ನಾಮಧೇಯ ಬೇರೆ ಅದರಮೇಲೆ. ಮುಸುಕು ತೆಗೆದೆ. ‘ಮುನ್ನುಡಿ! ಪುಟಾಣಿ ಮುನ್ನುಡಿ!! ಯಾರಿಂದ? ನಮ್ಮಾವ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಯುವ ಕವಿವರ್ಯರವರಿಂದ ಬರೆಸಿದ್ದ’ (ಈತನಿಗೂ ನನ್ನ ಗರಡಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದ ಹೋಗಿತ್ತು). ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವೆನಿಸಿತು. ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿ ಮುನ್ನುಡಿ ಓದತೊಡಗಿದೆ. ಹೀಗಿತ್ತು :

... ಲೇಖಕರು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ವರೆಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಚಂಡಗರಡಿ ಚಾಲಕರಾಗಿದ್ದನ್ನು ನಾಬಲ್ಲೆ. ಇವರು ಈವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಕಳ್ಳಕಾಕರ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ

ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು, ವಾಕ್ಯ (W A. C. I.) ಗಳ ದೇಶಸೇವಕರತೆ ಯನ್ನೂ ನರ್ಸ್‌ಗಳ ನಿರಾತಂಕ ನಿತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಪಂಡಿ ತರಿಗೂ ಪಾಮರರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಬಿಚ್ಚುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸಿ (ಗರಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾಗ ದಂಥ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಇಳಿದ ಈ ನಿರ್ವಾಣ ನಿಜಾಂಶ ಯುಕ್ತವಾದ ನೀಳ್ಗದಂಬರಿಗೆ ನನ್ನಂಥವನಿಂದಲೇ ಮುನ್ನುಡಿ ಬೀಳಬೇಕಾದ್ದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಅನರ್ಹ. ಆದರೂ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಖಂಡಿತಾ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಸೇರುವುದಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕರಾಳಕ್ರಾಂತಿ ಏಳುವುದು ಕೆಂಚಿತ್ತೂ ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಭಾವೀಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿಮಾಡಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯರೂಪ ರವೆಯಷ್ಟು ಸಹಾಯಕವಾದರೆ ನಾ ಧನ್ಯ. ಸದ್ಯಃ ನಾನು ದೇಶಾಟನೆ ಹೊರಟಿರುವೆ ನಾದ್ದರಿಂದ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಬೀಳುವುದರೊಳಗೆ ನಾನೀ ದೇಶದಲ್ಲಿರಲಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ.

“ ಎಲೆ ಬುಕ್ಕೆ ರೋಪಿನಿಂದಲಿ
ಹುಲಿ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರ್ದೊನೆಂದು ಗರ್ವಿಸಬೇಡ ||
ಬಲುಮೆಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಹುದೇ (ಅಯ್ಯೋ! ಇದ್ದರೂ)
ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ರಿಗಳ ಹಂಚುವುದರೊಳಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ಯಕ್ಷರಂ ||

ಧಾರವಾಡ |
3-3-46 ,

—ಕೆ. ಯು. ಕೆ.

ಇದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಆಗ ನನ್ನನ್ನು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಹಿಂದಿನ ಅಸ್ಪತ್ರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ. ಈಚೆಗೆ ಏನೂ ಬರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

—ಟೀಯಸ್ವಾಮಿ.

***

ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತಿಪಂಚರಗಳು ಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ದ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಜಾಹೀ ರಾತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, (ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿನ ಸುದ್ದಿ) .. ...ಹಾಗಾದರೆ ಭಾರತದಿಂದ ಸಜೀವ ಅಸ್ತಿಪಂಚರಗಳನ್ನೇ ರಫ್ತುಮಾಡಬಹುದಲ್ಲ !

***

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಚಿನ್ನಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು (ಸುದ್ದಿ)—

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತರಲು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ನಿಜವಲ್ಲವಂತೆ.

—ನಾಗೇಶರಾವ್.

ಹಂಪೆ ಹತ್ತಿರ—

ಅಲ್ಲಾ—ಈ ಪಾಪಾಸ್ ಕಳ್ಳೀನೆಲ್ಲಾ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಈ
ಗಣೇಶನ್ನ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ?

ಆ ಪ್ರಶಾಂತತೆ....

“ಅಯ್ಯೋ, ಅಯ್ಯೋ, ಇವನಿಗೇನು ಬಂತು ಕೇಡು ! ಧಾಂಡಿಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಮೇಲೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲ ಹಾಳು ಬೈಸ್ಕಲ್ಲನ್ನ ! ಏನು ? ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆ ? ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ತಾತ ಮಾಡಿಸಿದ್ದನೆ ಅಥವಾ ನೀನೇನಾದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಾ ? .. ....ಇರಲಿ, ಬಿಡು ಗಾಡಿ ! ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತಾಡಬೇಡ !

ಅಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ, ನೋಡಿದಿರಾ ಅವನ ಜೋರು ? ಏನೋ ಒಂದು ಬೈಸ್ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಏನು ಗತ್ತು ! ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದರಲ್ಲಿ ! ಸದ್ಯ ಬೈಸ್ಕಲ್ಲು ತಾಕುವುದರಲ್ಲೇ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟಿ ಹುಲ್ಲೆಮರಿಹಾಗಿ!”

“ನನಗೇನೋ ತಮ್ಮದೇ ತಪ್ಪು ಎಂದು ತೋರುತ್ತೆ ಅವನು ಸೈಕಲ್ಲಿನ ಗಂಟೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿಸಿದರೂ ಮಧ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜಗ್ಗು ಹಾಕುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ತಾವು ಜಾಗವನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ” ಎಂದೆ.

“ಗಂಟೆಯೇನೋ ಬಾರಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿ ; ಅದರೂ ಅದೇನು ದರ್ಪ ! ಅರ್ಥ ಮೈಲಿಯಿಂದಲೇ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆತಾ ಬರೋದೆ ? ಈ ಮಹಾರಾಜ ಬೈಸ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಅರುಗಾಗಬೇಕು ಎಂದು ! ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂತಲೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನಿ. ತಾನೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೇನು ಸ್ವಾಮಿ, ಅವನಿಗೆ ? ”

ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇನೂ ಜವಾಬು ಕೊಡುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು

“ಏನು ಕಾಲ ಬಂತು ಸ್ವಾಮಿ ! ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವೇ ಇರೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸೋದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಆ ಲಾರಿ ನೋಡಿದಿರಾ, ಏನು ರೋರಿನಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತಿತ್ತಿದ್ದಾನೆ ? ಈ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗೋ ನಾವೇ ಪಾಪಿಗಳೇ ? ಜೀವಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಏನು ಸಂಚಕಾರ ಬರುತ್ತೋ ಆ ಜಗದೀಶನಿಗೆ ಗೊತ್ತು ! ಜಟಕಾ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ‘ಜೀಪ್’ವರೆಗೂ ಯಾವುದೂ ಗಂಟೆಗೆ ಐವತ್ತು ಮೈಲಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ ! ಇದೇನು ಅವಸರ ! ಇದೇನು ನುಗ್ಗಾಟ, ಏನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರಭಸ ? ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಬದುಕಲೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಬಾಳಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರಿಗೆ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿನೇ ಸಾಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ ”

“ಹೌದು ಸಾಮಿ, ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲ್ಲಾ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಾಲ. ಒಂದು ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯುಗದ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಕಾಣುವ ಕಾಲ” ಎಂದೆ.

“ ಏನು ಅನುಭವವೋ, ಏನು ಕಾಣುವುದೋ ನಾನು ಬೇರೆ ಅರಿಯೆ ” ಅಂದರು ಆತ. “ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದಿರೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಆ ರೈಲುಗಾಡಿ ಅನಾಹುತ ? ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಸತ್ತರಂತೆ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ. ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಈ ರೀತಿ ಸುದ್ದಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಏರೋಪ್ಲೇನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ-ಇವತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ, ನಾಳೆ ಹಾಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ, ನಾಡಿದ್ದು ನ್ಯೂಫೌಂಡ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ-ಉರುಳಿದ್ದೂ ಉರುಳಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ, ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ, ಸ್ವಾಮಿ. ಈಗ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಜೀಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಆ ಎಳೇ ಹುಡುಗ ಸತ್ತದ್ದು ! ಆ ಬೋಳುಗಾಡಿ-ಜೀಪಂತೆ, ಜೀಪು ! ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಲಕ್ಷಣ-ನಮ್ಮ ಒಂಟಿತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಎಷ್ಟೋ ಚೆನ್ನ, ಆದರೆ ಏನು ಅನಾಹುತ ಸ್ವಾಮಿ ಅದರಿಂದ ? ದೇಶದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಲ್ಲ ಸುದ್ದಿ, ಈ ಜೀಪುಗಳಿಂದ ಆಗೋ ಅವಾಂತರ ! ”

“ಅವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಉಪಯೋಗಗಳೂ ಇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಗುಡ್ಡ, ಯಾವ ಬೆಟ್ಟ, ಯಾವ ಹಳ್ಳ, ಯಾವ ಕೊಳ್ಳ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀರು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತವಲ್ಲಾ, ಅದಕ್ಕೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ” ಎಂದೆ

“ಇದೇ ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟ, ಹಳ್ಳ, ಕೊಳ್ಳ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನು, ಬಿಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನೋ ಒಂದು ಕೇಡಿಗೇ ಬಂದಿರುವುದು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಿ. ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಈ ಮೋಟಾರು, ಈ ಹೊಗೆಬಂಡಿ, ಈ ಏರೋಪ್ಲೇನುಗಳು ಅವು ಏರದೇ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಿಂತರೇ ವಾಸಿ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ! ಈಗ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಬರುತ್ತೇ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಈ ಅಟಾಮಿಕ್ ಶಕ್ತಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯನ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಂತ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನೋಡಿ, ಖರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ! ”

ನಾನು ನಿರುತ್ತರನಾದೆ. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಬಡಾವಣೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವ ರಸ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಸದ್ಯ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು “ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ, ಬರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದೆ.. ನನ್ನ ಆ ಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರೂ ಅಲ್ಲೇ ತಿರುಗಿದರು.

“ಓಹೋ ನೀವೂ ನಮ್ಮ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿಯೇನೋ ಇರುವುದು ? ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರಬೇಕು-ಬಹಳ ಸಂತೋಷ, ಬನ್ನಿ, ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಹೋಗೋಣ .....

ಈಗ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ-ಈ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಬಡಾವಣೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮದು ! ಇಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದರೂ-ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪವಿಲ್ಲ, ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ರಸ್ತೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ 'ನವನಾಗರೀಕತೆಯ ಕುರುಣೆ ಇಲ್ಲ, ಹಳ್ಳಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ' ಎಂದು ಕೆಲವರೆಲ್ಲಾ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.... ಮೊನ್ನೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ನೀನೂ ಸಹಿ ಮಾಡು ಎಂದು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿದರು. ಅದರೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಜಗ್ಗದೆ 'ಒಲ್ಲೆ' ಎಂದುಬಿಟ್ಟೆ. ಇಲ್ಲೂ ದೀಪ, ನಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಶುರುವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ, ಜೀಪುಗಳು, ಮೋಟಾರುಗಳು, ಲಾರಿಗಳು ಇವುಗಳ ಅವಾಂತರ ! ಈಗ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ, ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ, ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡಬಹುದೋ ! .....ಹೌದು, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೇ ಇರಬಹುದು ರಸ್ತೆಯೇನೋ ಅಡ್ಡಾ ದಿಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ, ಹಳ್ಳಿ ಕಲ್ಲು ತುಂಬಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಗಜಬಿಜಿ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ, ಅದು ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶಾಂತತೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ ? ದೊಡ್ಡ ಷಹರಿ ನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಂತಿಜೀವನವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಬಡಾವಣೆಯೇ ಸರಿ.... .." ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಎಡವಿದರು. ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೆ.

“ಮೊನ್ನೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಾಲೇ ಎಡವಿದ್ದೆ-ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ಎಡವಿದ ಕಾಲೇ ಎಡುವುವುದು-ಗಾದೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಯಿತು” ಎಂದರು.

ನಾನು “ಇಲ್ಲಿ ಈ ಬಲಗಡೆ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತೇನೆ, ನಮಸ್ಕಾರ” ಎಂದೆ.

“ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಡುತ್ತೀರಾ ? ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಸ್ಕಾರ ಜ್ಞಾಪಕ ವಿರಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ . ....ಆ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಷಾರಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು, ಕತ್ತಲು ಬೇರೆ.... ..ನಮು.....

“ಫೊಪ್ಪಾ!” ಎಂದು ಶಬ್ದವಾಗಿ ಅದರೊಡನೆಯೇ “ಲಶಕ್”ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯೂ ಕೇಳಿ ಬಂತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಹೊಸ ಪರಿಚಯಸ್ಥರು ಒಂದು ಸಗಣಿತೋವೈಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳ ಓಡಾಟ ದಿಂದುಂಟಾದ ಒಂದು ಕೊರಕಲೊಳಕ್ಕೆ ಜಾರಿ ಆಯತಪ್ಪಿ ಕಾಲುಚಾಚಿ ಅಲುಗಾಡದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಟಾರ್ಚ್ ದೀಪವನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ನೋಡಲಾಗಿ ತಲೆಯು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆದ್ದಿದ್ದ ಒಂದು ಮೊನಚಾದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ತಗಲಿ ತೂತಾಗಿ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಡಿಯೇನೋ ಇತ್ತು, ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾತಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ, ಕಷ್ಟದಿಂದ ಉಸಿರಾಡುವುದೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯಲ್ಲಿ ಅತನೂ ಲೀನವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.....

ಸರಿ, ಉಳಿದಿದ್ದು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಆಂಬುಲೆನ್ಸ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಆಪರೇಶನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಆರುವಾರ ಹೀಗೋ ಹಾಗೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿತ್ತು. ಕಡೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ಬಂದ. ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಾದಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನಸ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಂದರು :
 'ಎನು ಕಾಲ ಬಂತು ಸ್ವಾಮಿ ! ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯವಂತೆ, ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯ ! ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕುಯಿದು, ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊರೆದು ತೇಪೆ ಹಾಕಿ ಮರದ ತುಂಡಿಗಿಂತ ಕಡೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ! ನಾನು ಪಟ್ಟ ಸಂಕಟ ವಿವರಿಸೋದಕ್ಕಾಗೋದಿಲ್ಲ.....

“ಅಲ್ಲ, ಸ್ವಾಮಿ, ಹಾಗೆ ಕುಯಿದು ಕೊರೆದು ತೇಪೆ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದಲ್ಲವೇ ಈಗ ನೀವು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಿರುವುದು! ತಲೆಮೂಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಚುಪ್ಪಾಚೂರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದು ವಂತಲ್ಲಾ” ಎಂದೆ.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು “ಬಿಡಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇನು ಮಹಾ ! ಹಿಂದಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರ ಎರಡುಸುತ್ತು ತೇದು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೂಲಿಕೆ, ಸೊಪ್ಪು ಅರೆದು ಲೇಪ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರು ಎಂದರೆ ಎಂಥಾ ಮೂಳೆ ಎಷ್ಟು ಪುಡಿಪುಡಿ ಯಾಗಿದ್ದರೂ, ವಜ್ರಗಾರೆ ಹಾಕಿ ಕೂರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿನ ನಾಗರೀಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಉಳಿಗಾಲವೇ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ....”

—ಬೀರಣ್ಣ

ಹೋದಸಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನು ೧೧ ಗಂಟೆ ೫ ನಿಮಿಷ ಆದಾಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರನ್ನು ಕುರಿತು, “ ಏನ್ ಸಾರ್ ! ೫ ನಿಮಿಷ ಆಗ್ಲೋಯ್ತು. ಇನ್ನೂ ಕೊಶ್ಟನ್ ಪೇಪರೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬೇಗ ಕೊಡ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಉತ್ತರ ಬರಿಯೋಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡೋಣ್ವೊ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ.

—ಹೀಗೆಂದು ಭದ್ರಾವತಿಯವರೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.